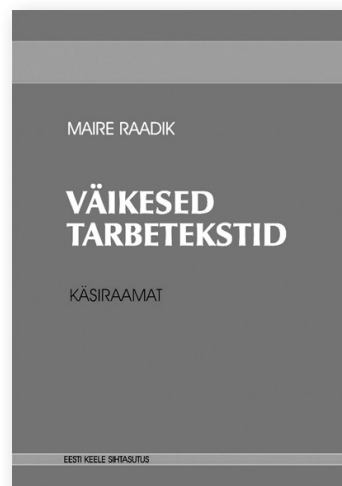

Maire Raadikult on ilmunud väikeste tarbetekstide käsiraamat

Maire Raadik. Väikesed tarbetekstid.
Eesti Keele Instituut.
Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2011.
151 lk.

Maire Raadik on avaldanud ühe kaua oodatud ja tänuväärse üllitise, mille pealkiri räägib enda eest – see on väikeste tarbetekstide käsiraamat. Teos on välja kasvanud autori ammuhest huvist ametikirja õigekeelsuse vastu: 2001. aastal ilmus ametikirja vormistamise kohta artikkel ajakirjas Oma Keel, 2008. aastal Tartu keelehooldekeskuse väljaandena brošüür, mis oli mõeldud omavalitsusasutuste töötajatele. Nüüd on autor kokku pannud raamatu, mis oma mitmekülgsuses peaks olema hädavajalik abivahend kõikidele eestikeelse teksti koostajatele.

Käsiraamatust saab abi CVd kirjutada sooviv töötaja, postiaadressi vormistav kirjakeerutaja, klientidele e-kirju saatev projektijuht, lepinguid ja volikirju koostav ametnik, käskkirju välja andev direktor, puhkuseavaldust esitav töötaja, ameti- ja üksusenimetuste õigekirja pärast muretsev firmajuht, nimede käänamise õigsuses kahtlev ametiasutuse töötaja, teaduskraadirikast teksti eesti keelde panev tõlkija, menüüd välja mõtlev restoranipidaja, hinnakirju vormistav sekretär, tabeleid koostav raamatupidaja, illustreerivat materjali kasutav aruande koostaja, viitamisreeglid teada sooviv teadustöö tegija, loetelurikast teksti koostav uurija jne. Raamat on väga tarvilik ka korrektoritele ja keeleteoimetajatele, kes on sellist kompaktset teost pikisilmi oodanud ja leiavad nüüd hulga vastuseid küsimustele, mis pole senistes kirjallikes allikates käsitlust leidnud või mida on vaadeldud hajali paljudes materjalides.

Mis teeb siis väikeste tarbetekstide raamatu nii universaalseks? Esiteks torkab silma lihtne keelekasutus. Nagu Maire Raadik on öelnud, on teos mõeldud tavalisele inimesele. Seda tõestab asjaolu, et kogu materjal on kokku pandud hästi mõistetavas sõnastuses, millest saab aru ka filoloogist kaugemale jääv inimene. Teiseks tuleb rõhutada

kõigi 16 peatüki süsteemipärast ja lihtsalt mõistetavat ülesehitust, mida toetavad selged ja sisukad pealkirjad ning sisujuht. Väga hea mõte on olnud ilmestada iga peatükki hulga näidetega, mis ei sisalda üksnes teemaga seotud materjali, vaid näitlikustavad ka ladusa teksti koostamist ja head keelekasutust. Samuti köidavad pilku kastid pealkirjaga „Kasulik teada”, kus autor jagab lisateavet, põhjendusi ja soovitusi. Tabelite ja loetelude juures on hoiatatud ebasoovitavate vormistusviiside eest. Selline esiletõst on väga teretulnud ja võib-olla oleks seda võinud teha rohkemategi levinud vigade puhul.

Nagu varasemates teostes, nii on Maire Raadik ka käsiraamatus järginud üldiselt jaatavat, heasoovlikku tooni, mis ei kohusta, vaid innustab lugejat õppima. Nõuanded ja juhatused on õpetlikud, loogiliselt ja arusaadavalt selgitatud.

Paratamatult ei leia käsiraamatust juhiseid kõikide tekstis ette tulevate probleemide lahendamiseks. Keeletoimetaja ei saa näiteks vastust küsimusele, kas joonise allkirjas tuleb allikaviide paigutada eraldi reale või mitte. Samuti on autor küll selgitanud, et võõrkeelses bibliokirjes võib *lehekülje* lühendit kasutada nii võõrkeeles kui ka eesti keeles, kuid ütlemata on jäänud, kas sama kehtib ka kõikide ülejäänud lühendite kohta. Korrektor on sageli kitsikuses võõrkeelsete allikaviidetega, sest ta ei tea, kas *kuni*-kriipsu peab pikaks parandama, jutumärgid eestipärastama, kursiivi eemaldama jm. Ent iga erijuhtumi käsitlest ja filoloogile mõeldud süvanäpunäiteid ei olegi võimalik raamatu koostajalt nõuda, sest nagu enne öeldud, on sihtrühm palju suurem. Käsiraamatu väärtust ja päevakajalisust ei saa mitte mingil juhul alahinnata ning see peaks olema iga tarbeteksti looja raamaturiulis käepärasel kohal.

Helika Mäekivi
OÜ Päevakera peatoimetaja